

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003188

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макарчук Ксенія Володимирівна

2. Kseniia Makarchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10376

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правове запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): світовий та вітчизняний досвід
2. Administrative and Legal Prevention of the Spread of Coronavirus Disease (COVID-19): International and National Experience

Реферат:

1. Дисертація є першим у вітчизняній юридичній науці узагальнюючим дослідженням комплексу адміністративно-правових механізмів запобігання поширенню пандемічних інфекційних захворювань, зокрема COVID-19. У роботі розглянуто засоби та інструменти, що застосовуються державами світу для протидії епідеміологічним загрозам, обґрунтовано необхідність міждисциплінарного підходу до оцінки ефективності такого роду заходів та зроблено спробу систематизувати досвід, отриманий як у міжнародному, так і в національному масштабі. Дисертація складається з чотирьох розділів. На основі проведеного аналізу у Розділі 1 сформульовано ґрунтовне уявлення про джерельну та методологічну базу дослідження адміністративно-правових засобів запобігання поширенню COVID-19. У підрозділі 1.1 зосереджено увагу на комплексному аналізі міжнародного та національного законодавства, що регулює сферу охорони здоров'я в умовах пандемії. У підрозділі 1.2 окреслено міждисциплінарну методологічну

основу дослідження, яка поєднує загальнонаукові та спеціально-юридичні підходи. У підрозділі 1.3 здійснено історико-правовий аналіз правового реагування на епідемії від античності до сучасності. Розділ 2 присвячено вивченню вітчизняного та міжнародного досвіду протистояння епідеміям. Проаналізовано історичні національні та міжнародні підходи до організації системи протиепідемічного захисту. У підрозділі 2.1 простежено еволюцію адміністративно-правових заходів у боротьбі з інфекційними хворобами в періоди Середньовіччя, Нового та Новітнього часу. У підрозділі 2.2 досліджено сучасну систему епідеміологічної безпеки в Україні. Визначено ключову роль суб'єктів із повноваженнями у сфері охорони здоров'я, їхню взаємодію, функціональні особливості та нормативно-правове забезпечення. У підрозділі 2.3 розкрито значення міжнародних організацій та глобального правового співробітництва у сфері боротьби з пандеміями. У Розділі 3 здійснено компаративний аналіз підходів різних держав до подолання пандемії COVID-19, а також окреслено роль міжнародної спільноти в умовах глобальної епідеміологічної кризи. У підрозділі 3.1 проаналізовано демократичні моделі реагування (зокрема Німеччини, Франції, США, Південної Кореї), акцентовано увагу на прозорості рішень, інклюзивності управління та дотриманні прав людини навіть в умовах надзвичайних викликів. У підрозділі 3.2 розглянуто дії авторитарних та напівавторитарних режимів (Китай, Росія, Туреччина, Єгипет та інші), які спиралися на централізоване управління, жорсткий контроль над інформацією та обмеження громадянських свобод. Підрозділ 3.3 присвячений ролі міжнародних структур, зокрема ВООЗ, у забезпеченні координації, нормативної адаптації та розробки глобальних ініціатив, зокрема проекту міжнародної угоди щодо запобігання майбутнім пандеміям. У Розділі 4 досліджено шляхи удосконалення правових механізмів реагування на виклики пандемії. У підрозділі 4.1 проаналізовано юридичну відповідальність за порушення карантинних норм, виокремлено суперечності між адміністративними та кримінальними підходами в країнах світу зокрема й в Україні, а також акцентовано на необхідності дотримання принципів законності, пропорційності та недискримінації. У підрозділі 4.2 розглянуто правові інструменти заохочення вакцинації – від матеріального стимулювання до введення COVID-сертифікатів і широких інформаційних кампаній – із урахуванням їхньої ефективності та потенційних правових ризиків. Підрозділ 4.3 присвячено аналізу впливу вибіркового примусу на соціальні групи, де підкреслено важливість захисту вразливих категорій та недопущення дискримінації при реалізації обмежувальних заходів. Авторкою запропоновано новації щодо вдосконалення національного законодавства – формальне закріплення та практичне застосування демократичних компенсаторів, що може стати ефективним механізмом забезпечення справедливого, диференційованого та правомірного застосування як заходів примусу, так і заохочення під час кризових ситуацій. Належна імплементація демократичних компенсаторів у правову систему України сприятиме не лише підвищенню соціальної згуртованості, а й сталому розвитку інституційної довіри до держави в умовах надзвичайних ситуацій. Таким чином, дослідження не лише поглиблює наукове осмислення адміністративно-правового реагування держави в умовах пандемії, а й створює підґрунтя для формування ефективної, правозахисної та адаптивної моделі запобігання епідеміологічним загрозам у XXI столітті.

2. This dissertation is the first comprehensive study in Ukrainian legal science to examine the system of administrative and legal mechanisms for preventing the spread of pandemic infectious diseases, particularly COVID-19. The research explores the means and instruments employed by countries worldwide to counter epidemiological threats, substantiates the need for an interdisciplinary approach to assessing the effectiveness of such measures, and attempts to systematize the experience gained both internationally and nationally. The dissertation consists of four chapters. Based on the conducted analysis, Chapter 1 presents a thorough overview of the sources and methodological framework for researching administrative and legal means of preventing the spread of COVID-19. Subchapter 1.1 focuses on a comprehensive analysis of international and national legislation regulating the healthcare sector during the pandemic. Subchapter 1.2 outlines the interdisciplinary methodological foundation of the study, which combines general scientific and special legal approaches. Subchapter 1.3 presents a historical and legal analysis of legal responses to epidemics from antiquity to the present day. Chapter 2 is devoted to the study of domestic and international experiences in countering epidemics. Historical national and international approaches to organizing epidemic protection systems are analyzed. Subchapter 2.1 traces the

evolution of administrative and legal measures in combating infectious diseases during the Medieval, Early Modern, and Modern periods. Subchapter 2.2 explores the modern system of epidemiological security in Ukraine. The key role of entities with powers in the field of public health, their interaction, functional characteristics, and legal and regulatory support is identified. Subchapter 2.3 reveals the importance of international organizations and global legal cooperation in combating pandemics. Chapter 3 presents a comparative analysis of the approaches taken by various countries to overcome the COVID-19 pandemic, as well as outlines the role of the international community during the global epidemiological crisis. Subchapter 3.1 analyzes democratic response models (in particular Germany, France, the USA, South Korea), with emphasis on decision-making transparency, inclusive governance, and adherence to human rights even in the face of extraordinary challenges. Subchapter 3.2 examines the actions of authoritarian and semi-authoritarian regimes (China, Russia, Turkey, Egypt, and others), which relied on centralized governance, strict information control, and restrictions on civil liberties. Subchapter 3.3 is devoted to the role of international bodies, in particular the WHO, in ensuring coordination, regulatory adaptation, and the development of global initiatives, including the draft international agreement on preventing future pandemics. Chapter 4 explores ways to improve legal mechanisms for responding to the challenges of the pandemic. Subchapter 4.1 analyzes legal liability for violations of quarantine rules, identifies contradictions between administrative and criminal approaches in countries around the world, including Ukraine, and emphasizes the necessity of adhering to the principles of legality, proportionality, and non-discrimination. Subchapter 4.2 examines legal tools to encourage vaccination – from material incentives to the introduction of COVID certificates and extensive information campaigns – considering their effectiveness and potential legal risks. Subsection 4.3 is dedicated to analyzing the impact of selective coercion on social groups, emphasizing the importance of protecting vulnerable categories and preventing discrimination in the implementation of restrictive measures. The author proposes innovations to improve national legislation – formal consolidation and practical application of democratic compensators, which can become an effective mechanism to ensure fair, differentiated, and lawful application of both coercive measures and incentives during crisis situations. Proper implementation of democratic compensators into Ukraine’s legal system will contribute not only to increased social cohesion but also to the sustainable development of institutional trust in the state under emergency conditions. Thus, the study not only deepens the scientific understanding of the state’s administrative and legal response in pandemic conditions but also lays the foundation for the formation of an effective, human rights-based, and adaptive model for preventing epidemiological threats in the 21st century.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бортник Н., Макарчук К., 2021а. Адміністративно-правові заходи запобігання поширенню пандемії Covid-19 на прикладі України, Російської федерації та Республіки Білорусь. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». No 1(29). С. 95–103. Особистий внесок: здійснено компаративний аналіз протиепідемічних заходів урядів України, Російської Федерації та Республіки Білорусь у контексті правового реагування на виклики пандемії COVID-19.
- Макарчук К.В., 2024а. Роль «м'якого» права (soft law) ЄС у боротьбі з пандемією COVID-19 (початковий етап: березень – серпень 2020 р.). Київський часопис права. No 1. С. 302–308.

- Макарчук К.В., 2024б. Правові аспекти державної політики стосовно запобігання та подолання COVID-19 у Північній Кореї: впровадження та ефективність правових заходів. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». Вип. 11. No 1 (41). С. 183–190.
- Макарчук К.В., 2024в. Правові аспекти боротьби з пандемією COVID-19 у Великій Британії: перші кроки. *Modern engineering and innovative technologies*. No 31. С. 65–68.
- Макарчук К.В., 2025а. Правові аспекти боротьби з COVID-19 на Африканському континенті. *Modern engineering and innovative technologies*. No 29. С.126–134.
- Макарчук К., 2022а. Триваюча пандемія COVID-19 у дзеркалі сучасного (осінь 2022 р.) американського медійного дискурсу. Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції до 31-ї річниці Незалежності України (м. Львів, 27 жовтня 2022 р.). С. 70–71.
- Макарчук К., 2022б. Протести проти політики «нульової толерантності» щодо COVID-19 у 2022 у Китаї: втома народу чи вимога часу? Парламентаризм в Україні та країнах Європи: історико-правова ретроспектива і сучасність: матеріали 14-тої Всеукраїнської наукової конференції (м. Львів, 2 грудня 2022 р.). Вип. 14. С. 211–215.
- Макарчук К., 2023а. Інформаційна безпека в умовах пандемії COVID-19. Проблеми розвитку адміністративного, фінансового та інформаційного права в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 5 травня 2023 р.). С. 210–213.
- Макарчук В., Макарчук К., 2023б. Інформаційна безпека держави: виклики пандемії ковід-19 та їх вирішення (вітчизняний досвід). Незалежність України: права людини та національна безпека: матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 28 квітня 2023 р.) С. 122–124. Особистий внесок: проаналізовано національні правові механізми забезпечення інформаційної безпеки в умовах пандемії COVID-19, зокрема у сфері протидії фейковим новинам та гарантування права громадян на достовірну інформацію.
- Макарчук К., 2023в. Початковий етап епідемії Covid-19 на сторінках газети «Урядовий кур'єр» (березень 2020). Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Львів, 23 травня 2023 р.). С. 42–44.
- Макарчук К., 2023г. Національне правове регулювання боротьби з поширенням пандемії COVID-19 в Німеччині. Зовнішні зносини України: історико-правові аспекти міжнародного права і сучасність: матеріали 15-тої Всеукраїнської наукової конференції. (м. Львів, 1 грудня 2023 р.). С. 148–151.
- Макарчук К.В., 2024г. Адміністративно-правові стратегії боротьби з COVID-19 в Японії (лютий – липень 2020 р.). Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 95-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, заслуженого діяча науки України, д.ю.н., професора Процевського О.І. (м. Харків, 29 березня 2024 р.). С. 310–312.
- Макарчук К.В., 2024д. Інфодемія щодо COVID-19: як соцмережі борються з дезінформацією. Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 22 травня 2024 р.). С. 151–153.
- Макарчук К., 2024е. Фотожурналістика під час пандемії COVID-19: етико-правові аспекти. Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 30 жовтня 2024 р.). С. 154–157.
- Макарчук К.В., 2024є. Адміністративно-правові наслідки поширення коронавірусу COVID-19: досвід Австрії. Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 25 червня 2024 р.). С.174–177.
- Макарчук К., 2024ж. Адміністративно-правові інструменти боротьби з COVID-19 в країнах арабського світу: історичний досвід. Актуальні питання історії держави і права та виклики сучасності: матеріали 16-ї Всеукраїнської наукової конференції (м. Львів, 6 грудня 2024 р.). С. 143–145.

- Макарчук К., 2025б. Реалізація прав людини в умовах пандемії COVID-19. Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану: матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 30 травня 2025 р.). С. 149–152.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110638

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лесько Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Lesko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1790-8432

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нестеренко Анна Олександрівна

2. Anna Nesterenko

Кваліфікація: д.філософ, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1482-7132

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 50, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тильчик В`ячеслав В`ячеславович

2. Vyacheslav V. Tylchik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5964-3439

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірант Мирослава Миколаївна

2. Myroslava Sirant

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9393-2397

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бліхар Марія Миронівна

2. Mariia M. Blikhar

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2974-0419

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57826165200; Web of Science Researcher ID: V-8706-2017;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=26YvnVsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жаровська Ірина Мирославівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна